

6.3.2017

Espoon kaupunki, Tekninen keskus, luonnonhoitoyksikkö

Jakelu: Harri Tanska, Kati Tuura, Toni Korjus, Sini Miettinen, Juho Ikäheimo, Saija Räsänen

Asia: Aloite Espoon metsätyöohjelman 2017 luonto-, virkistys- ja maisema-arvoille aiheuttamien haittojen minimoimiseksi

Espoon ympäristöyhdistys paheksuu tapaa, jolla Espoon kaupungin luonnonhoitoyksikkö on laiminlyönyt kaupungin metsienkäsittelyn kannalta keskeisen tärkeän vuoden 2017 metsätyöohjelman vuorovaikutuksen. Loppusyksyllä 2016 luvattu lausuntokierros on korvattu metsätyöohjelman yksipuolisella julkistamisella helmikuun 2017 alussa. Ohjelmalle on armollisesti annettu kommentointimahdollisuus samaan aikaan kun hakkuiden toteutus on jo aloitettu.

Vuorovaikutuksen osalta kaupungin edustajat viittaavat vuosien 2003-2016 aikana hyväksytyihin noin 15 luonnon- ja maisemanhoitosuunnitelman laadinnan yhteydessä harjoitettuun vuorovaikutukseen. Suunnitelmat on tehty oman aikansa tavoitteilla ja tavoilla, jotka eivät esim. luontoarvojen vaalimisen osalta enää vastaa hyvää kaupunkimetsien suunnittelua tai ole muutenkaan järkevästi perusteltavissa.

Metsätyöohjelmassa 2017 on mukana liian paljon sellaisia työkohteita, joiden käsittely ei edusta järkevää kaupunkimetsien hoitoa. Espoon ympäristöyhdistys on yhdessä Suomen luonnonsuojeluliiton Uudenmaan piirin suojeluasiantuntijoiden kanssa läpikäynyt metsätyöohjelman kohteet ja poiminut niistä ne työkohteet, joissa pohjatietojen ja järjestön arvion perusteella hakkuilla aiheutettavat haitat luonto-, virkistys- ja maisema-arvoille ylittävät mahdolliset hakkuista saatavat hyödyt (Liite 1).

Aikataulu ei mahdollista kuviokohtaisten perustelujen ylös kirjaamista, mutta esimerkiksi pääosa Pohjois-Espoon kritisoitavista toimenpiteistä on sellaisia, joiden luontoarvoja ja hakkuiden turhuutta olemme käsitelleet kuviotasoisesti jo ko. alueen luonnon- ja maisemanhoitosuunnitelmasta aikanaan antamassamme lausunnossa (Liite 2)

Merkittävä osa Pohjois-Espoon kriittisistä hakkuista sisältyy myös kolmen luontojärjestön yhteiseen Pohjois-Espoon arvometsät -suojeluesitykseen (Liite 3). Osa käsittelytoimista on nostettu ongelmahakkuiden joukkoon juuri niiden sijainnin ja laajempaa arvokasta kokonaisuutta pirstovan vaikutuksen takia

Esitämme liitteessä 1 yksilöityjen metsätalouskuvioiden osalta suunniteltujen hakkuiden toteuttamatta jättämistä. Liitteessä 1 on mukana myös kommentteja sellaisiin hakkuisiin, joiden toteuttamistavalla (yleensä toimenpiteen kohdentaminen vain osalle kuviota) voitaneen turhat luontohaitat välttää.

Espoon keskustan ja Kaukalahden luonnon- ja maisemanhoitosuunnitelman 2004-2034 alueelle esitettyjen hakkuiden osalta ei ilman maastokäyntejä ole ollut mahdollista arvioida hakkuiden järkevyyttä samalla kattavuudella kuin muiden alueiden.

Lisätiedot:

Virpi Sahi, puheenjohtaja, Espoon ympäristöyhdistys, puh. 050 308 24 57, virpi.sahi@sll.fi

Keijo Savola, suojeleasiantuntija, Suomen luonnonsuojeluliiton Uudenmaan piiri, puh. 045 652 1974, keijo.savola@sll.fi

Verkkouutinen: Espoon metsätyöohjelma 2017 valmisteltiin kuulematta luontojärjestöjä
<http://www.sll.fi/uusimaa/espoo/tiedotus/Uutiset/Espoon-metsatyoohjelma-2017-valmisteltiin-kuulematta-luontojarjestoja>

Liite 1

Metsätyöohjelman 2017 toteuttamatta jätettäväksi esitettävät sekä harkintaa toteutuksessa vaativat kuviot, ks. ohessa tämän asiakirjan sivut 3-5

Liite 2

Pohjois-Espoon luonnon- ja maisemanhoitosuunnitelmasta, ladattavissa verkossa
http://www.sll.fi/uusimaa/espoo/Kannanotot/kannanotot_vuosittain/Pohjois-Espoo-%20metsasuunnitelmaluonnosLAUSUNTO2015

Liite 3

Pohjois-Espoon arvometsät -suojeluesitys, ladattavissa verkossa
http://www.sll.fi/uusimaa/espoo/metsat/Pohjois-Espoon_metsat/pohjoiset_arvometsat_esitys2014

Liite1 . Metsätyöohjelman 2017 toteuttamatta jätettäväksi esitettävät sekä harkintaa toteutuksessa vaativat kuviot

SUUNNITELMA-ALUE 2: KALAJÄRVI-NIIPPERI

Metsätyöohjelma kohdentaa hakkuita neljälle luontojärjestöjen Pohjois-Espoon arvometsät-suojeluesityksen kohteelle sekä joukolle näiden ulkopuolisia monipuolisia ja arvokkaita metsäkuvioita.

Esitämme metsänkäsittelyjen jäädyttämistä seuraavien kuvioiden osalta: 529, 660, 745, 748, 758, 760, 767, 776, 782, 783, 786, 794, 810, 811, 812, 834, 836, 843 846, 864, 886, 887, 903, 927 ja 934.

SUUNNITELMA-ALUE 4: OITTA-KORSBACKA

Esitämme kaavailtujen metsänhoitotoimien toteuttamatta jättämistä kuvioiden 626 ja 705 osalta luontoarvoperusteilla. Kuviolla 625 ei tule toteuttaa koko kuvion harvennusta, vaan tyytyä kevyeen, ammattilaisen suunnittelemaan ja toteuttamaan "täsmäluonnonhoitoon", jossa vähennetään elinkelpoisten tammien ja pähkinäpensaiden kannalta ongelmallista kilpailevaa puustoa.

Lisäksi esitämme kuvioille 694 ja 707 osalta toimenpiteiden rajaamista vain peltoihin rajautuville osille kuvioista.

Kuvioiden 623 ja 624 osalta harvennustoimenpide on syytä toteuttaa tiedostaen molemmille kuvioille (sekä kuviolle 625) ulottuva, luonnonsuojelulain 29 § kriteerit täyttävä pähkinäpensaslehto. Harvennuksessa tulee välttää pähkinäpensaiden vaurioittamista ja toteuttaa toimenpiteet siten, että niistä on hyötyä pähkinäpensaslehdon tulevalle kehitykselle.

SUUNNITELMA-ALUE 5: NUPURI-KARHUSUO

Metsätyöohjelmassa 2017 esitetyt toimenpiteet kuvioilla 101, 102, 106 ja 107 eivät liene luontoarvojen kannalta ongelmallisia. Kuviolle 101 esitetty ylispuiden osittainen poisto kannattaa rajata vain kuvion eteläosaan, tien vaikutuspiiriin.

SUUNNITELMA-ALUE 23: KIVENLAHTI-SOUKKA

Esitettyjen toimenpiteiden (10 kpl, 5,1 ha) mahdollisia luontohaittoja ei pysty arvioimaan, koska luonnon- ja maisemanhoitosuunnitelmaa ei ole netissä.

SUUNNITELMA-ALUE 24: VIHHERLAAKSO-KARAKALLIO

Rastaspuiston osalta esitetty huonokuntoisten puiden poisto (kuviot 612, 614, 620 ja 621) kannattaa rajoittaa vain ulkoilureittien ja tontinreunojen kannalta aidosti kaatumavaarallisten puiden alas ottoon. Tehdyn maastokäynnin perusteella ainakaan reittien varsilla tällaisia puita ei paljoakaan ole. Alueen luonne ja käyttö sallii runkojen jättämisen maalahopuiksi.

Kuvion 609 koivikko on jo nykyisellään melko harvapuustoinen, joten toimenpidetarve liittyy lähinnä tien reunavyöhykkeen pienpuuston käsittelyyn.

SUUNNITELMA-ALUE 25: ESPOON KESKUS-KAUKLAHTI

Luonto- ja virkistysarvojen kannalta potentiaalisesti ongelmallisia hakkuita on runsaasti, mutta ilman maastokäyntejä ongelmakuvioita ei ole mahdollista kattavasti yksilöidä johtuen mm. asiallisen kaupunkimetsänhoidon kannalta ikivanhasta luonnon- ja maisemanhoitosuunnitelmasta. Muutamia huomioita on kuitenkin mahdollista tehdä myös "kirjoituspöytätyön" pohjalta.

August Ramsayn puiston alueella on tarkoitus käsitellä pienen suojelualueen lähimetsiä. Näiden kuvioiden (1341, 1342 ja 1345) jättäminen rauhaan metsänkäsittelyltä olisi järkevää jo pelkästään suojelualueen läheisyyden takia.

Näkinkylän pohjois- ja luoteispuolella on suunniteltu runsaasti tien varren rehevien ja puustoltaan monipuolisten suojavyöhykemetsien sekä peltoalueen reunametsien harvennuksia. Muun muassa tien varren metsät saisivat olla melko tiheitä jo pelkän suojavaikutuksen takia (aivan tien vartta lukuun ottamatta). Tässä vaiheessa esitämme hakkuiden jäädyttämistä kuvioiden 1413, 1414, 1416, 1418, 1428, 1429 ja 1444 osalta.

Teimme maastohavaintoja Mikkälänpuistossa 27.3. jolloin kuviot 129, 130, 135, 137 oli ehditty pääosin jo käsitellä. Maastoon tuotujen infolappujen ja työjäljen perusteella oli havaittavissa, että verrattuna alkuperäiseen luonnon- ja maisemanhoitosuunnitelmaan olivat suunnitelmat eräiltä osin muuttuneet vuoden 2017 metsätyöohjelmassa, mikä antaa myös selkeän perusteen asettaa myös vuotuiset metsätyöohjelmat nähtäville. Esimerkiksi kuviolla 124 "kiireellinen ulkoilureitin pinnan kunnostus" oli muuttunut toimenpiteeksi jossa "kaadetaan poimintahakkuulla huonokuntoiset puut ja pienpuusto harvennetaan". Muutama havainto toteuttamattomista kuvioista: Kuviolla 124 tulisi kaataa vain aidosti kaatumavaaralliset puut ulkoilureitin varresta (mikäli niitä esiintyy) ja pienpuuston harvennus tulisi kohdistaa vain ulkoilureitin varteen sikäli, kuin haitallisen tai mahdollista vaaraa aiheuttavan näkemästeen. Pienpuuston käsittelyssä puulajisuhteita ei pidä yksipuolistaa esim. mäntyä suosimalla vaan raitaa, koivua yms. esiintyvää lehtipuusekoitusta tulee yhtä lailla jättää. Kuvioon 130 on liitetty pohjoiseen suuntautuva "lonkero" eli kuvioon on liitetty itäosa avosuota ympäröivästä kuviosta 127. Avosuon laitaan ei pidä kajota edes harvennuksin tai pienpuustoa poistamalla, sillä niistä aiheutuu maisemallinen haitta Mikkälänpuiston jopa erämaiseksi yltäneeseen tunnelmaan suon laidalla.

SUUNNITELMA-ALUE 27: KILO-ETELÄ-LEPPÄVAARA

Kuvioille 82, 83, 84, 85, 86 ja 88 esitetty huonokuntoisten puiden poisto on syytä rajata vain tonttien reuna-alueiden kannalta ongelmallisiin puihin. Ainakin osa rungoista kannattaa jättää alueelle maalahopuiksi.

Esitetty melko pitkälle metsittyneiden entisten niittykuvioiden 174, 193, 194 ja 195 pensaikon raivaus ei vaikuta toimenpiteenä järkevältä.

SUUNNITELMA-ALUE 29: MANKKAA NIITTYKUMPU

Esitetyissä kolmen kuvion käsittelyssä ei liene luonto-ongelmia, mikäli hyvin isolle kuviolle 240 (8,8 ha) esitetty harvennus kohdennetaan vain reittien varsille ja risteyksiin, kuten suunnitelmaan on

kirjattu.

SUUNNITELMA-ALUE 32: JUPPERI-JÄRVENPERÄ

Träskändan luonnonsuojelualueeseen rajautuvan kuvion 153 osalta esitämme metsätyöohjelman harvennuksen palauttamista luonnon- ja maisemanhoitosuunnitelmassa esitettyyn eli noin viiden huonokuntoisen puun kaatoon.

Kuviolle 310 ei ole luonnon- ja maisemanhoitosuunnitelmassa esitetty toimenpiteitä, joten esitetyt toimenpiteet (harvennus, huonokuntoisten puiden poisto ja raivaus) on syytä poistaa.

Kuviolta 558 osalta on syytä kaataa huonokuntoiset ja kuolleet puut ainoastaan tonttien reunasta.

SUUNNITELMA-ALUE 33: KARHUSAARI

Puustoltaan luonnontilainen ja runsaasti lahoppuuta sisältävä kalliometsäkuvio 19 on yksi Karhusaaren luontohelmistä. Alueelle esitetty poimintahakkuu on syytä rajoittaa vain turvallisuuden kannalta selvästi ongelmallisiin puihin, jotka on syytä jättää maalahopuiksi kuviolle.

Myös muilla poimintahakkuukuvioilla (kuvio 21 ja 22) on syytä toimia pieteetillä ja jättää pääosa kaadettavista rungoista maastoon maalahopuiksi.

SUUNNITELMA-ALUE 34: LILLHEMT

Esitämme, että arvokkaalle lehtokuviolle 122 esitetty harvennushakkuu jätetään toteuttamatta.

SUUNNITELMA-ALUE 38: GUMBÖLE-MYNTTILÄ (Pohjois-Espoon lohko 6)

Kaikki viisi metsätyöohjelman vuoden 2017 käsittelykuvioita ovat luonnonsuojelullisesti arvokkaita. Kuviolle 653 on esitetty harvennushakkuuta, kuviolle 657 kentän reunapuuston harvennusta ja muille kuvioille (651, 665 ja 708) kentän reunan huonokuntoisten puiden poimintahakkuuta.

Esitämme, että harvennushakkuista luovutaan ja kuvioilla toteutetaan vain kentän turvallisuuden kannalta ongelmallisten reunapuiden alas otto maalahopuiksi sekä parin metrin levyisen reunavyöhykkeen pienpuuston hoito.

SUUNNITELMA-ALUE 39: SIIKAJÄRVI-KOLMIRANTA (Pohjois-Espoon lohko 7)

Esitämme, että kaupunki jättää toteuttamatta Pohjois-Espoon arvometsät-suojeluesityksen kohteille esitetyt seuraavat toimenpiteet: kuvio 119 (harvennus ja ennakkoraivaus), kuvio 144 (harvennus), kuvio 146 (harvennus), kuvio 153 (harvennus ja ennakkoraivaus), 156 (harvennus ja ennakkoraivaus), kuvio 222 (harvennus), kuvio 223 (harvennus ja ennakkoraivaus), kuvio 224 (harvennus) ja kuvio 321 (harvennus ja ennakkoraivaus).

Lisäksi esitämme toteuttamatta jätettäväksi paikallisesti arvokkaalle luontokohdekuviolle 130 esitetyn harvennuksen sekä METSO-arvoja metsäsuunnitelmankin tietojen mukaan sisältävän

lehtokuvion 201 harvennuksen ja ennakkoraivauksen. Kiimasuon osalta esitämme esitettyjen harvennusten (k. 297, 309 ja 311) toteuttamista vasta sen jälkeen, kun suolle on laadittu ennallistamissuunnitelma.

SUUNNITELMIEN ULKOPUOLISET KOHTEET

Suunnitelmien ulkopuolisista kohteista esitämme hakkuiden (harvennus ja huonokuntoisten puiden poiminta) jäädyttämistä ns. Perusmäentien työkohteella pois lukien tonttien reunan mahdollisten ongelmapuiden alas ottoa.